

Lou Fanánek Hagen

„Rocková kliše
mi začala být protivná“

V říjnu spatřilo svět dvacet osm nových songů pod hlavičkou kapel Tři sestry a Synové výčepu – věčný satelit Sahula se opět vrátil, i když už jen jako písňový hrdina. Album František z Braníka je nejspíš nejpřemýšlivější nahrávkou „souboru kreténů“. Duší, tváří a hlasem projektu i všeho vůkol je téměř čtyřicet let Lou Fanánek Hagen.

TEXT: ONDŘEJ FENCL / FOTO: ROMAN ČERNÝ

Před deseti lety jsi mi na téma tehdejší novinky odvětil, že „jsou tam nové texty a nová poskládání pěti akordů, které umíme“. A že jsi rád, když v recenzi čteš „nic nového pod sluncem“.

Je to trochu zjednodušující klíšé, takové to, že neumíme hrát. V souvislosti s posledním albem přece jen nastala změna – přizvali jsme Syny výčepu a jejich kmenového autora Rostu Cermana. Hodně díky němu je deska hravá a pestrá. Vtipné je, že syrovost a punk připisují recenzenti nekomerčním Synům výčepu, to si ovšem jen nepřečetli booklet. Největší řezanice jsou od „sestřích“ autorů, jemné a zpěvné pasáže naopak od Rosti, který je melodický, nebojí se ani elektroniky, rapu... a to mě pak zas zpětně inspiruje při textování, i zpěv tam pošlu jinak.

Album má monstrózní stopáž a pozoruhodné téma v podobě dávné církevní epizody Františka Sahuly.

Abych ten příběh pojal v celé šíři, musel jsem se rozepsat na větší plochu. Dvacet osm nářezů by lidi nedali, tak to odlehčuji právě ty Rostovy písničky. Vydat ve zběsile rychlé době tak obsáhlý materiál je trochu sebevražda, věřím ale, že je pořád dost našich fanoušků, kteří si rádi posedí, počtou. Příložená knížka je v tom ohledu důležitý artefakt.

Je to až takový malý branický muzikál. Napínává literatura plná mezidějství, dokonce citací z biblických žalmů. Celek působí impozantně. Je fakt, že knihu

Foto: Tibi

lidi přečtou, cédéčko možná ani z pošetky nevyndají a pustí si to radši na Spotify.

Přesně. A já musím odbočit a Spotify pochválit, po třiceti letech díky němu znovu hltám muziku. Nedávno jsem dostal vysvědčení, že mám naposlouchané desetitisíce hodin, a pochvalu za žánrovou pestrost. Začal jsem od starých pankáčů, dostal jsem se na větvičku Pankrti, pak Pankrti-rádio, potom roznožka bývalých jugoslávských zemí, chorvatské, srbské a slovinské kapely, zlatý důl. Nejen punk, ale i temné věci, starobigbít, těžký zvuk. Stahuju i narodnjake, lidovou hudbu, která se v bývalé Jugoslávii těší úctě, ne jako tady dechovka. Jakmile se pije, tak se to tam zpívá a pouští.

Vraťme se z Jugoslávie zpátky do Braníka. Příběh Sahulův už jste jednou zpracovali na desce

Průša se vrací. Teď jsi mu věnoval větší prostor a důkladnější péči.

Tehdy to bylo přiosťrené, zrovna jsme se hádali a chtěli mu naložit. Teď už je to s odstupem a pokrývá to jen krátkou, ale výživnou etapu Sahulova živo-

Doba si žádá, aby lidé začali přemýšlet o tom, kudy plave hůl a co je podstatné.

ta, příklon k církvi a odklon od ní. Vše je lemované starým Braníkem, který byl v osmdesátkách taková Praha Nepražha, trochu Stínadla – uličky, náletové břízy, králíci, nedělní tomboly zemědělských

přebytků, samozřejmě hrozný kalení... a do toho hledač František, který se nadchne pro něco nového, v tehdejšímu režimu lehce zakázaného a chce v tom najít smysl. Ale nenajde. Zjistí, že se na tom poli odehrává podobná kariéristická šmíra jako všude jinde. Načež nastane zpětný obrat o sto osmdesát stupňů a všechno špatně.

Tak často se k němu v písních vracíš, až se vkrádá podezření, že se jeho část do tebe snad převtělila.

No, protože Sahula, to jsem mohl být i já. Je to téma, které se dotýká obou zúčastněných kapel i Michala Šenbauera, u nějž jsme točili. Když František přišel jako o tři roky starší kluk na inzerát do kapely Spálená tlumivka, okamžitě nás okouznil. Ukázal nám Kovárnu, jedili jsme na čundry, byl to náš guru... načež nastalo již zmíněné – oženil se, přijal víru, kapela se rozpadla, on prodal

Foto: Tibi

kytaru, fotil děti, stal se fanatickým křesťanem.

Příběh je sice dofabulovaný, ale postavy a kulisy reálné. Nechci se pouštět do výšin, cítil jsem prostě, že to musím napsat, dostat ven. Doba si žádá, aby lidi začali přemýšlet o sobě, o vztazích, kudy plave hůl a co je podstatné.

Náboženský motiv je silně zastoupený, zvlášť tedy na tvé poměry.

Jak říkal doktor Tomáš, není trvalého štěstí v žádném předmětu světa. Stalo se to i mně. Po jedné z krizí mě ty hračky najednou omrzely. V pětačtyřiceti jsem získal pocit, že už tu všechno bylo.

Ani ze současných rozhovorů s tebou nečiší zrovna pochopení pro dnešní dobu, už vůbec ne pro sociální síť.

Ale už mě to nedrtí. Internet samozřejmě

využívám a nemůžu bez něj být. Poslouchat písničky, dozvídat se informace, učit se on-line srbsky, hledat si texty... každý si z toho bere, co chce. Zatracuju jen sociální síť, ne síť. To je užitečný nástroj.

Z nových písní asi na koncertech mnoho nezazní, lid chce slyšet staré fláky.

Nechceme to zatím implantovat do pořadí, které je za skoro čtyřicet let vy-cizelované. Teprve až lidi budou materiál znát a budou si o písničky třeba sami psát, možná něco zařadíme. Novinky na sílu nehráváme, spadne totiž řemen, což je pak nepříjemné pro nás i pro publikum.

Na desce je řada opileckých písní klasického ražení, ale pak taky nemálo přemýšlivých. V té souvislosti mě napadlo, kdo je

vlastně dnešní „třisestrovský“ fanoušek. Kdybyste cílili jen na pивní publikum, to vás s touhle „intošárnou“ pošle do háje.

S tím je trochu počítáno. Proto se album jmenuje Tři sestry a Synové výčepu, je to vybočení. Ostatně víc než jindy pěje taky Supice, což mě baví. Jak je divadelnice, našťvanou Milenu zpívá jinak než věcnou servírku Dášu z Kovárny.

Z posledních desek Sester jsem měl místy pocit, že jedeš na autopilota, teď je v textech lehkost srovnatelná s Kovárnou, svět branických postavíček ti sedí.

„Satan je přesmyčka ve slově santa“ nebo „Sahula na oslátku, který hází trsátka“, to jsou krásné texty. Holt dobré téma, mnohokrát předělávané... a cestičky k širším úvahám. Já mám rád „měsíc nad řekou odráží slunce“, tam je kvantum filozofie.

**Z tebe se stává básník.
Velké poetično.**

A zároveň je to technicky a vědecky správně, Měsíc sám nesvítí. Měsíc je protivou Slunce, noc a den, ale zároveň součástí toho, co je nad tím. Muž – žena, zlato – stříbro.

**Přišel jsem o lehkost.
Proto už mi taky nejde
jak na běžícím pásu
dělat další a další
písničky o chlastu.**

**Nejsilnější pasáž alba je ke konci
Františkovo totální dno, pokání
a moment, kdy se Bůh místo do
bigotních pravidel a zkostnatělých
kněží převtělí do elektrické
kytary. Svižně jsi tam v několika
větách vystihl své pojetí víry,
evangelíci by měli radost. Působí
to až jako obžaloba církve.**

Ne církve, ale některých jejích praktik, kdy se víra vyprázdní a je jen nástrojem ovládání druhého. Bůh z toho vychází jednoznačně dobře a Ježíš jako mistr taky.

**Závěr je až fatalistický, Sahulův
apokalyptický konec dáváš
do souvztažnosti s vepsaným
osudem. „Však kdo zná počet
zklamaných a podvedených lidí,
kteří Františka prokleli? Temný
mrak, jenž se s každou novou
nenávistnou myšlenkou zvětšoval,
se zhmotnil v jeho brutální ubití
dvěma mladíky při společné
cestě z hospody.“ Skoro to na mě
působí, že jsi taky přijal víru.**

Jak jde život, myšlenkám tohoto druhu věnuju víc a víc času. Člověk by měl být poslušný k Bohu, dělat nekonfliktní věci, neškodit... Nemám to ještě zpracované, není to černá/bílá. Každý čin si zaslouží zvážit, vlastně i takzvaný dobrý skutek, ve smyslu pomáhání naoko.

K stáru se vyjevuje plno otazníků, což je asi dobře. Přišel jsem o lehkost, proto už mi taky nejde jak na běžícím pásu dělat další a další písničky o chlastání. Když už, musí to být zasazené do retra, tady třeba do Sahulova příběhu. Rocková kliše mi začala být protivná – červení, maso pojídající, valící se rockeři se stojícími údy ve čtyři ráno na baru s holkama, to už ne.

**Před patnácti lety jsi mi říkal, že se
cítíš být veleknězem láhví, dokonce
jsme to dali do titulku rozhovoru.
To pořád platí, jen teď piju víno s vodou.**

Což je i bližší křesťanství.

Poslouchají vůbec věřící Tři sestry?
Já myslím, že ano. Ale ne takoví ti v haldrech „móda křesťan“, které vypadaly příšerně už v osmdesátých letech... Já fakt nevím, kde tihle lidi šijou. Pro ně jsme asi bubáci.

Kamarád evangelista sedmého dne mě odkázal na stránku, kde jsou za satanisty označovány nejen Tři sestry, ale i třeba Karel Gott. Zmíníš-li cokoli, co omamuje lidi, už jsi satanista. Třeba když propaguješ pozdní odchod do postele.

Když to srovnám se šmouly, kteří nesměli pít nescafé, tak to je nic. Tohle jsou farizejští úchyláci. Dodržovat, a kdo nedodržuje, toho udat.

**Dokázal se Franta Sahula na
křesťanskou etapu podívat
s odstupem, nějak se za svého
života smířit sám se sebou?**

Nedokázal. V pozůstalosti jsme našli jeho poslední texty a byly plné síry – pořád haněl Milenu, žádné odpuštění ani po desetiletích. Nepřipouštěl, že se jim to oběma prostě nepovedlo, že holt byli mladí a měli každý jiná očekávání. Chtěla alimony a touto optikou on na to nahlížel. Furt dostával předvolání, zavírali ho, jednou jsme za něj zaplatili třetinu dluhu s tím, že bude splácet. Když ho chytili příště, už jsme ho ani vyplatit nemohli, protože to zas porušil. „Ona mi zničila život, já jí nebudu platit nic.“ Vzdor... a pak jdeš sedět.

**Citace žalmů v knize o Sahulovi,
to si pamatuješ, nebo jsi
je zpětně vytahoval?**

**Ku stáru se vyjevuje
plno otazníků.**

Zas takový biblista nejsem. Ale něco mi utkvělo a vím, kde hledat – třeba marnost nad marnost, to je krásné, v různých jazycích různé. Nebo Matouš 7:19, osvětlené hranice je nutné vytyčit, vyhonky odetnout a hodit do ohně – ve zkratce celá temná etapa církve.

**Teď mi teprve došlo, že když jsme
se viděli minule, říkal jsi, že se
chystáš přečíst Bibli. Souvisí to?**

Asi jo. Ale byl to vysoký cíl. Mně se líbí archaická Bible kralická se zpotvořenou češtinou, které skoro není rozumět.

**Máš koncerty jako pevné
body v dílaři, od nichž se
odráží do dalšího života?**

Asi to tak je. Koncerty jsou fajn, tam se i bavím. Kdyby byly kdykoli, nevaďí – nikam do ciziny nejedzím, jsem doma.

**Psali jsme si za covidu, jak nám
chybí nejenom hraní, ale i náhodné
kavárny v zapadlých městech,
hotely, pumpy... Jak sis užil
návrat do pravidelného rytmu?**

**Kde vzít šestnáct
samonosných
příběhů, které budou
vtipné? Já už moc
nemám o čem psát,
nechodím do hospod,
nejsou témata.**

Tam, kde jsme skončili, tam jsme začali. První pauza nebyla tak dlouhá, druhá už bolestná. Zas jsem ale potkal lidi, které jsem dlouho neviděl, v polegálních garážích, začerněných hospodách... Jet v prosincovou sobotu

Tři sestry, foto: Pavel Vítek

někam jinam než na koncert – dříve nemyslitelné.

Tři sestry a hospoda, to je málem analogie. Tvůj kukuč je ksichtem toho všeho. Můžeš vůbec s touto zátěží normálně na pivo?

Momentální elektronické celebrity, které přitahují mládež, na tom asi budou podstatně hůř. To se mě netýká. Ale čím blíží je nálevna místu a datu, kdy máme koncert, tím víc přitahuje. Je nemyslitelné zamířit k veřejnému baru, lidi mají pocit, že už je to součást představení. Sesypou se, sází panáky a každý vypráví svůj příběh. Naposledy jsem to udělal v Rájci před osmadvaceti lety, a koncert se zrušil po druhé písničce, když jsem spadl z pódia. To bylo v den, kdy jsme si obarvili vlasy na fotku alba Zlatí hoši.

Na reklamu už asi nemám buňky.

Zkusil bys popsat proces zrodu vaší písně od plenek až po hotový tvar?

Ted' to bylo tak, že jsem si k tématu nasucho udělal texty formou ladovských říkanek AABB nebo ABAB. Tím vznikne zásobník, je to sdělné, ale nemá to hezkou formu. Pak přijdou demáče od kluků a já to do nich musím nafrázovat, rozmyslet, co kde zpívá muž, žena, co sbor.

V kterou denní dobu nejradši tvoříš?

Většinou večer. Poslouchám muziku, něco si čtu a u toho píšu.

Co vnitřní rýmy? V takové čtvrtině případů na ně kašleš. Je to lenost, nebo záměr?

Ono to někdy není potřeba, viz Radek Pastrňák, který často nemusí mít verš za celou písničku, a stejně mu to věříš. Ale to by ode mě nevyznělo.

Já mám rád i takové ty dětské nahrazeniny, zaměnit očekávatelný vulgarismus za něco jiného.

Jak je to s reklamními texty?

Tam nejdřív musíš nastudovat produkt a co chce říct. Ideální je, když se podaří rým, třeba Ford – sofort, jak použili kdysi němečtí kreativci. Odvážných klientů, kteří jsou pro nadsázku a srandu, výrazně ubylo. Ted' už bohužel převažují ti, co mají pocit, že jejich produkt je největší vynález od dob krájeného chleba. Například plzeňské

pivo, tam mají regulérně dojem, že propagují nektar od bohů. Kdysi jsem viděl jejich reklamu, jak přijde pán z obchodního jednání do polozámečku, kde bydlí, a nalijí si s paní obřadně třetinku pilsneru. A přitom tu firmu živí dědci s bachory, kteří nadávají, že už to stojí šedesát korun.

Poslední, co jsem dělal, byl tendr na Penny Market s Michalem Davidem. Dvakrát jsem byl ve finále, a dvakrát prohrál – prý jsem moc hodný.

V jakém smyslu hodný?

Vycházel jsem z toho, že Michal má tradici, úspěch, a Penny taky. Jim to přišlo málo průrazné. Asi už nemám na reklamu buňky.

Chybí ti potřebný cynismus – jak tě tak s léty pozoruju, ztrácíš ho.

Ano, to je pravda. Pokud sám ztratíš zálibu v produktech, a je jedno, zda jde o prášek na praní nebo motorku, nemáš v reklamě co pohledávat, přestáváš vyznávat stejnou víru.

Luboš Pospíšil rád zmiňuje, jak jste v devadesátkách dělali v reklamce, dodnes vzpomíná na tvé slogany typu „šampon Vlas Vegas“ a podobně.

V hubených časech kolem roku 1993, kdy se málo hrálo, mi to dost finančně pomohlo. Přes Honzu Černého ze Žentouru jsem se seznámil s Karlem Greifem a začal tam dvakrát týdně na dopoledne docházet. Spolu se mnou kromě Luboše chodili třeba Robert Nebřenský, Michal Čech, Jan Antonín Pacák, dvakrát i režisér Němec, ale ten byl nepoužitelný – nedokázal se vměstnat do ořezaného „uměleckého“ formátu reklamy.

Náš kreativní ředitel Martin Bezouška založil takzvaný Sešit, kam jsme schovávali nekorektní nápady, které se nedaly pustit ven. Začátek devadesátek byl ale tak punkový, že jsme nakonec leckteré použili. Jak šel čas, prostředí zhoustlo, stalo se vlastně normálním, sedlo si to do zoubčků kapitalismu, začalo se překládat, centrálně schvalovat... a jednou nám Maďaři zatrhli spot pro Fantu s tím, že tohle

není v Čechách vtipné. A napsala nám to hebrejská žena ze Sibíře, která se přes Izrael dostala do New Yorku, pak do Paříže a Budapešti. Tehdy jsem pocítil, že je čas odejít. Ale to už stejně převážila muzika.

Tvůj textařský svět je plný konkrétních jmen. V této personifikaci je ti textařsky podobný třeba Márdi z Vypsané fiXy. Tvoří se ti líp, když máš předobrazy branických vejpitků před očima?

V případě poslední desky určitě, Braník a stará doba, to mi sedlo. Vlastně se ošívám, když slyším obecné texty, nejhorší je první osoba množného čísla, to bych zakázal – „pojďme, mějme se rádi, ne- nechme si lhat...“ – jak agitace z deníku Tribuna.

Takže dáme titulěk „Zakázal bych první osobu množného čísla“?

Nechal jsem se unést, jak za starých vášnivých časů. Já už bych dneska nezakazoval nic, jsem smířený člověk.

Jak jsi na tom s přízvuky? Občas nějaké obrácené máš. Je ti to jedno, nebo hřešíš na to, že už jde dnes o trend a nikoho nezajímá, jak má být čeština správně?

Snažím se, ale ne úplně na krev. Hranici má každým jinde, pro mě je primární srozumitelnost. V operetě, aby jim to vyšlo, zpívají třeba „serdce“ místo srdce.

Často používáš archaismy typu „neřkuli“ nebo „ačkoliv“. Jak to máš s češtinou jako fenoménem? Je pro tebe prostě jen mateřskou řečí, anebo něčím, k čemu planeš uměleckou láskou, v čem se rochníš?

Nerochním. Já spíš někde něco slyším, líbí se mi to, tak to použiju – a často i nesprávně. Co se týče češtiny jako konstruktu, erudovanější je náš kapelník Ing. Magor. Ne na korektorské úrovni à la umělá inteligence, ale leccos mi opraví. Občas používám přechodníky, ani nevím, jestli existují... ale když se podíváš do Bible kralické, můžeš si dovolit kololit.

Obdivuju autory, kteří mají trpělivost psát rozsáhle, vršit synonyma, jako třeba Čapek. Já nemám tu plí, mě by to nebavilo.

Takže v šuplíku nic nemáš?

Já ani nemám šuplík. Ten je pro autory s tvůrčím přetlakem nebo grafomany. Já naopak už několik desek říkám, že další nenapišu. Kde vzít šestnáct samonosných příběhů, které budou vtipné? Už moc nemám o čem, nechodím do hospod, nejsou témata.

Já ani nemám šuplík. Ten je pro autory s tvůrčím přetlakem nebo grafomany.

Tak leda ta Jugoslávie.

To by bylo trojalbum.

„Nechtěl jsem bejt nic a splnil se mi sen,“ zpíval jsi před čtvrtstoletím. Evidentně se ti to nesplnilo.

Ve dvanácti jsem toužil být traktoristou. U babičky v Pavlovicích poblíž Dubé nás pan Havránek jako děti bral s sebou, když oral pole. Mně se líbilo, že má všechno jasné – jede velkým strojem sto metrů až k lesu, tam se otočí a míří zpátky k silnici. V traktoru měl lahváče, což jsem tenkrát vnímal okrajově.

Rozhovor vychází v magazínu OSA. Koukáš občas na Infose na statistiky?

Moc ne, ale možnost hlásit písně on-line mi dost pomohla. Stejně tak účtování a poslední dobou největší úleva – nemusím vystavovat každou fakturu, dělá to za mě úředně a účetně podstatně erudovanější oddělení OSA.

Něco bys naopak vytkl?

Možná někdy necitlivost a horlivost terénních pracovníků. ☒